

ПРВА ОСНОВНА ШКОЛА КРАЉА ПЕТРА II

У УЖИЦУ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ИЗ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ ЗА 2. РАЗРЕД

ШКОЛСКА ГОДИНА 2019/2020

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИК:

Ненад Вукајловић

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.

Задачи наставе православног катихизиса (веронауке) су да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу као другој и другачијој личности у односу на нас, као и отвореност и однос према другом човеку као икони Божијој, личности, такође, другачијој у односу на нас, те да се између ове две релације оствари узајамно зависна веза (свест о заједници);
- развије способност за постављање питања о целини и најдубљем смислу постојања човека и света, људској слободи, животу у заједници, феномену смрти, односу с природом која нас окружује и друго, као и одговарање на ова питања у светлу православне хришћанске вере и искуства Цркве;
- изгради способност дубљег разумевања и вредновања културе и цивилизације у којој живе, успона и падова у историји човечанства, као и достигнућа у разним областима стваралаштва (при чему се остварује комплементарност с другим наукама);
- помогне у одговорном обликовању заједничког живота с другима, успостављањем равнотеже између властите личности и заједнице, у остварењу сусрета са светом (с људима различитих култура, религија и погледа на свет, с друштвом, с природом) и с Богом;
- изгради уверење да су свет и све што је у њему створени за вечност, да су сви створени да буду причасници вечног живота, али да се то може остварити само ако човек своју слободу као дар Божији изражава као заједништво са Богом и другим људима, те да из те перспективе код ученика развије способност разумевања, преиспитивања и вредновања сопственог односа према другом човеку као непоновљивом бићу и икони Божијој и према творевини Божијој и изгради спремност на покајање.

Садржаји наставе православног катихизиса

- распоређени су по линеарно-концентричном принципу. То значи да се у сваком разреду бирају одређени, раније уведени, садржаји, а затим се у оквиру сваке од тема, које ће се током дате године школовања низати у једном следу једно за другим врши реализација претходно стечених знања и формираних вештина. Наравно, у сваком разреду уводе се и потпуно нове теме, које ће послужити као ослонац за надограђивање знања у наредним разредима. След тема је у нижим разредима силазни (десцендентни), односно базира се на излагању материје према психолошкој приступачности, док је у вишим разредима основне школе узлазни (асцендентни), дакле, темељи се на начелима теолошке научне систематике.

Оперативни задаци

Ученици би требало да:

- запазе да је човек икона Божја управо због тога што је биће заједнице с Богом, и да заједница с другим зависи од његове слободе и слободе другог;
- упознају структуру Литургије и разликују радње на Литургији;
- уоче да се на Литургији људи и природа пројављују другачијим него што јесу у свакодневном животу;
- уоче да је Литургија извор и циљ хришћанског живота;
- упознају значајне догађаје библијске историје;
- уоче значај стечених знања за боље разумевање садржаја других предмета (корелација).

Садржај програма

- Структура Литургије – Цркве (Епископ, свештеници, ђакони и народ);
- Литургија као благодарност Богу открива нам да је Бог створио свет и да га држи у постојању;
- Литургија као извор и пример постојања човека и природе;
- Православна иконографија (живот Пресвете Богородице и Господа Исуса Христа);
- Праћење литургијско–богослужбеног циклуса;
- Упознавање са садржајем Светог Писма и Житија Светих.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ШКОЛСКЕ 2019/2020. ГОД.

Назив предмета: ВЕРСКА НАСТАВА

Укупан фонд часова: Један час недељно; 36 часова годишње.

Редни број теме	Тема/област	обрада	понављање	вежбе	систематизација	укупно	МЕСЕЦИ										
							IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
I	УВОД	1	/	/	/	1	I 1										
II	МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ	5	1	/	/	6	II 3	II 3									
III	ЛИТУРГИЈСКЕ СЛУЖБЕ И ЊИХОВ СМИСАО	5	1	/	/	6		III 2	III 4								
IV	ЖИВОТ У ЦРКВИ- ЛЕПОТА ПРАЗНИКА	4	3	/	/	7				IV 4	IV 3						
V	ТРПЕЗА ГОСПОДЊА	4	1	/	/	5						V	V				

												2	3			
VI	СВЕТА ЛИТУРГИЈА- ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА	4	1	/	/	5							VI 1	VI 4		
VII	ИКОНА- ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ	3	2	/	1	6									VII 4	VII 2
УКУПНО	7	26	9	/	1	36	4	5	4	4	3	2	4	4	4	2

Праћење начина остваривања циљева и стандарда постигнућа:

- Праћење рада на часу;
- Вредновање самосталног рада ученика

Рд. бр. теме	Тема/област	бр. часова	Исходи	Међупредмет на повезаност	Међупредметне компетенције
I	УВОД	1	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2.разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • жели да активно учествује на часовима верске наставе. 	Музичка култура -Српски језик -Свет око нас (кретање у простору и времену)	Вештина комуникације -изражава своје ставове и мишљења на позитиван начин. Вештина сарадње - конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе; -доприноси постизању договора.

II	МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ	6	<ul style="list-style-type: none"> • знати да се Крштењем постаје члан Цркве; • знати да је Црква заједница потпуно другачија од свих; • знати да је Црква заједница са Богом; • разликовати значења појмова Црква-заједница и храм-место на којем се сабирамо; • на елементарном нивоу моћи да опише зашто се подижу храмови; • моћи да уочи да је Литургија догађај Цркве; • знати да у Литургији учествује само онај ко је крштен и ко то жели. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • желети да посети храм и боље упозна основна обележја правосла-вних храмова. 	Српски језик -Музичка култура -Свет око нас	<p>Компетенција за целоживотно учење: -разликује чињенице од ставова, веровања и мишљења.</p> <p>Вештина комуникације</p> <p>Вештина сарадње -конструктивно и креативно доприноси раду групе.</p> <p>Компетенција за целоживотно учење: -користи могућности ваншколског учења, негује и развија лична интересовања.</p> <p>Вештина сарадње- активно слуша и поставља релевантна питања.</p>
III	ЛИТУРГИ- ЈСКЕ СЛУЖБЕ И ЊИХОВ СМИСАО	6	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • препознати и именовати основне службе које постоје на Литургији; • знати да свако у Цркви има своју службу; • уочити међусобну повезаност служби у Цркви; • уочити од коликог је значаја за неку заједницу окупљање свих њених чланова; • уочити да је и он сам важан и посебан у животу Цркве; • моћи да објасни 	-Свет око нас (људска делатност) -Српски језик -Музичка култура -Ликовна култура -Грађанско васпитање	<p>Вештина сарадње -доприноси постизању договора у заједничком раду.</p> <p>Вештина за живот у демократском друштву – понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву.</p> <p>Предузетничка компетенција -зна да постави реалне циљеве и на основу датих могућности уме</p>

			<p>службу Епископа у Цркви;</p> <ul style="list-style-type: none"> • моћи да увиди сличност службе Епископа са првосвештени-ком Христом; • уочити да Епископ предводи молитву Цркве; • моћи да објасни ко су монаси и шта су манастири. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ученик ће бити подстакнут да размишља о својој служби у Цркви. 		<p>да планира и проналази начине њиховог остваривања.</p>
IV	ЖИВОТ У ЦРКВИ-ЛЕПОТА ПРАЗНИКА	7	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити разлог нашег великог поштовања према Богородици • знати да је Богородица много волела Бога и желела да му служи и да много воли нас; • уочити да Богородицу сматрамо светијом од свих светих; • знати молитву Богородице Дјево; • усвојити текст и мелодију песме „Витлејеме славни граде,, • знати да се приликом Крштења Христовог, Бог открива као Света Тројица; • знати да је Свети Сава наш први 	<p>-Српски језик</p> <p>-Музичка култура</p> <p>-Ликовна култура</p> <p>(индивидуалн о коришћење различитих материјала за рад)</p>	<p>Решавање проблема -упоређује различита могућа решења.</p> <p>Вештина сарадње -ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе.</p> <p>Естетска компетенција -препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност.</p> <p>Вештина за живот у демократском друштву – промовише позитивне вредности друштва у</p>

			<p>Архиепи-скоп;</p> <ul style="list-style-type: none"> знати ко је подигао манастир Хиландар. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> пожеле-ти да радо учеству-је у просла-вљању празни-ка; пожеле-ти да ствара-лачки (кроз песму, молитву цртеж), искаже своју љубав и пошто-вање према Богор-одици. 		различитим активностима.
V	ТРПЕЗА ГОСПОДЊА	5	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> моћи да увиди и каже зашто приносимо дарове природе Богу; уочити да су дарови које приносимо Богу, свет у малом; моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете; уочити да је заједничка трпеза израз љубави; знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве; моћи да уочи разлику између Светог Причешћа и друге хране; уочити сличности елемената Литургије и славе. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> код ученика ће се развити жеља да 	<p>-Српски језик</p> <p>-Музичка култура</p> <p>-Ликовна култура</p> <p>-свет око нас</p> <p>-народна традиција</p> <p>-Чувари природе (заштита животне средине и заштита здравља)</p>	<p>Вештина за живот у демократском друштву</p> <p>-понаша се хумано, толерантно и одговорно у друштву.</p> <p>Решавање проблема-вреднује примену датог решења и идентификује добре и лоше стране.</p> <p>Предузетничка компетенција</p> <p>-учествује у тимском раду.</p>

			учествује на Литургији.		
VI	СВЕТА ЛИТУРГИЈА-ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА	5	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • препознати значај празнова-ња Васкрса; • проширити своја знања о Христовом Васкрсењу; • уочити да је Христово Васкрсење изузетан догађај у који је укључена читава природа; • знати да је Христос увек са нама. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • исказати свој доживљај Христовог Васкрсења кроз самостални креативни израз. 	<p>-Српски језик</p> <p>-Музичка култура</p> <p>-Ликовна култура</p>	<p>Вештина за живот у демократском друштву</p> <p>-негује своју националну културну баштину.</p> <p>Еколошка компетенција</p> <p>-доприноси очувању културних и природних добара.</p>
VII	ИКОНА-ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ	6	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да наброји основне делове храма; • уочити да је унутрашњост храмова уређена за служење литургије; • знати да објасни ко су светитељи; • испричати ко су и шта су све чинили светитељи које славимо; • уочити да постоје светитељи и у данашње време; • сазнати о неким светитељима новијег доба. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут на поштовање и правилан однос 	<p>-Српски језик</p> <p>-Музичка култура</p> <p>-Ликовна култура</p> <p>-Народна традиција</p> <p>-Свет око нас</p>	<p>Брига за здравље</p> <p>-промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (еколошка)</p> <p>Еколошка компетенција</p>

			према храму и иконама; <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да воли природу и друге људе; • бити подстакнут да у свим људима види пријатеље Божје. 		
--	--	--	--	--	--

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО УПУТСТВО)	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА (евалуација наставе)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање ученика са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада; 2. Комбиновање више врста дидактичког материјала; 3. Илустрација, шеме, мапа ума; 4. ППТ презентације; 5. Коришћење веб алата; 6. Тестови; 7. Видео записи са питањима; 8. Анализа литературе; 9. Израда ППТ презентације; 10. Израда панора; 11. Кратка предавања од стране ученика; 12. Самоевалуација и евалуација; 13. Реализација наставе у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава; 14. Прилагођавање тема узрасту ученика, њиховим интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији; 15. У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу; 16. Настава је успешно реализована ако 	<p>Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика. Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова. Домаћи задатак и писана провера. Евалуацију наставе наставник ће остварити још на два начина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкете евалуационих листића; • Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова. <p>Оцењивање Непосредно опиисно оцењивање ученика може се вржити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Усмено испитивање; • Писмено испитивање; • Посматрање понашања ученика.

<p>је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједичарење са ближњима и Богом.</p> <p>17. Испитује предзнања ученика;</p> <p>18. Подстиче интеракцију, пружа повратну информацију;</p> <p>19. Прилагођава методе и облике рада индивидуалним способностима деце;</p>	
---	--

Начин остваривања принципа, циљева и стандарда постигнућа:

- Фронтални;
- Индивидуални;
- Дијалошки;
- Тимски;
- Групни;
- Илустративни;
- Практични.

Напомена:

- Оно што је најважније и што је основни циљ катихизиса јесте то да ученици постану чланови Литургијске заједнице. Јер, Литургија, као живо присуство Христа и као икона вечног постојања природе и човека, треба да дâ основу, односно да оцрквени и да дâ смисао нашем историјском живљењу. Зато треба, кад год је то могуће, ученике доводити, или упућивати на Литургијска сабрања.
- У току сваке године, конкретно пре свих наилазећих великих празника, како Господњих, тако и Богородичиних и светитељских, треба упознати ученике са историјом настанка празника и садржином догађаја који се слави.
- Кад је реч о светитељским празницима посебну пажњу треба обратити Србима светитељима: Св.Сави, Св.Симеону, на празник Видовдан итд. Ученици би требало да се упознају и с личностима светитеља које славе као Крсну славу.
- Такође, пре почетка Васкршњег поста, треба упознати ученике с његовом садржином и циљем, као и са богословском подлогом поста, и његовом важношћу за човека.

Планиране активност у оквиру Верске наставе:

- Посете парохијском храму Св. Великомученика Георгија;
- Причешћивање ученика уз Божићни и Васкршњи пост, као и за парохијску славу Св. Великомученика Георгија;
- Одлазак у Цркву на Литургију (недеља, Велики празници);
- Божићни вашар и Вашар за Врбицу (парохијски храм или простор школе);
- Светосавска академија у парохијском храму;
- Васкршња продајна изложба осликаних јаја и дечијих радова у хуманитарне сврхе;
- Посете музејима;
- Хуманитарне акције;
- Приредбе;

- У оквиру теме „Структура Литургије – цркве“ прављење делова одежде Свештене јерархије.
- У оквиру теме „Праћење литургијско-богослужбеног циклуса“ израда плаката и календара Светаца.